

Maa- ja metsätalousministeriö

Esitys eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) muuttamiseksi

- Muutettavaksi esitetään seuraavia eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) kohtia:
 - 8 §:n 1 momentti;
 - 11 §:n 3 momentti;
 - 26 §:n 2 momentti;
 - 27 §:n 2 momentti;
 - 35 §:n 1 momentti ja
 - 36 §:n 1 momentti.
- Esitettyjen muutosten tarkoituksena on tarkoituksenmukaisilta osin keventää hallinnollisia vaatimuksia mm. teurasmerkintävaatimusten osalta.
- Toisaalta rekisteröintivaatimuksia ja niiden noudattamatta jättämisen perusteella määrättäviä seuraamuksia arvioitaisiin tässä yhteydessä, tavoitteena erityisesti parantaa rekisteritietojen kattavuutta. Lisäksi säännöksiä täsmennettäisiin tarpeellisilta osin toimeenpanon selkeyttämiseksi.
- Muutoksilla pyritään edistämään lain tavoitteita ihmisten ja eläinten terveyden sekä elintarviketurvallisuuden parantamiseksi.

Lakihankkeen toimikausi 22.4.2025–30.6.2026

- Hanke alkaa: huhtikuu 2025
- Virkatyönä tehty alustava runko HE-luonnokseksi: elokuu 2025
- Pykälä- ja perusteluluonnosten läpikäynti yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston kesken: touko-, elokuu 2025
- HE-lausuntoversio (käännettäväksi/käännös valmis): alkusyksy 2025
- HE-luonnos lausuntokierroksella: syksy 2025
- Lausuntotiivistelmä: syksy 2025
- Lausuntopalautteen aiheuttamat muutokset tehty ja käännetty: syksy 2025
- Laintarkastus: syksy 2025
- Laintarkastuksen aiheuttamat muutokset tehty: loppusyksy 2025
- Taittotyö (taitettavaksi/perustaitto valmis): loppusyksy 2025
- HE:n tekninen viimeistely ja RV/VN-listat: loppusyksy 2025
- RV- ja VN-käsittely (eri sarakkeet listanjako, vko): tammi-, helmikuu 2026
- HE:n eduskuntakäsittely: kevät 2026
- Tasavallan presidentti vahvistaa lain: kevät 2026
- Lain voimaantulo: kesä 2026

Esitettyjen pykälämuutosten tarkastelua

- Lisättäisiin lakiin toimijoille eläinten rekisteröintivelvoite (lain 8 §:n 1 momentti) ja tätä vastaava viranomaisen oikeus asettaa seuraamusmaksu laiminlyöntitilanteissa (lain 36 § 1 mom. 3 kohta). Lisäksi asetettaisiin kielto vastaanottaa merkitsemätöntä tai rekisteröimätöntä eläintä (lain 8 §:n 1 momentti) ja tätä vastaava viranomaisen oikeus asettaa seuraamusmaksu tämän kiellon vastaisesti toimineelle (lain 36 § 1 mom. 6 kohta)
 - Näillä muutoksilla pyritään **ensisijaisesti** edistämään tavoitetta vähentää pentutehtailua.
 - **Myös harrastelampaiden merkitsemisessä ja rekisteröinnissä todetaan vakavia puutteita toistuvasti, mikä vaarantaa Suomen eläintautitilannetta ja mahdollisen epidemian hallintaa**
- Lakia esitetään muutettavaksi myös siten, että sikaeläimien teurasmerkintävaatimuksia kevennettäisiin ja jatkossa edellytettäisiin vain yhdelle puolelle sikaa tehtyä teurasmerkintää, minkä lisäksi villisikojen ja villasikojen osalta teurasmerkinnäksi riittäisi korvamerkintä (lain 11 § 3 mom.).
 - Esitetyllä muutoksella pyritään edistämään eläinten hyvinvoinnin tavoitetta ja vähentämään teurasmerkintöjä tekevien työtaakkaa. Aloite tähän muutokseen on katsottava tulleen erityisesti sika-alan toimijoilta.
- Lakimuutoksella annettaisiin Ruokavirastolle oikeus nimetä tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käytännön toteutus, mukaan lukien tunnistusasiakirjojen antaminen ja asiakirjamallien laatiminen, toiselle viranomaiselle tai valtuuttaa toimielin tai luonnollinen henkilö tällaiseen tehtävään (lain 26 § 2 mom.).
 - Nykylainsäädäntö ei salli Ruokaviraston osoittaa tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käytännön toteuttamista Ruokavirastoon nähden ulkopuoliselle toimijalle, mitä on pidetty puutteena
 - Esimerkiksi Hippos hoitaa viranomaista avustavana hevoseläinten tunnistamiseen ja rekisteröintiin liittyviä tehtäviä. Vastaavaa tehtävää voisi koirien rekisteröinnissä hoitaa alan yhteisö tai muu tahon. Toimeksiantaja vastaisi toimeksiannon saajan pätevydestä tehtäviinsä. (HE 101/2021, s. 28)

Esitettyjen pykälämuutosten tarkastelua

- Lain 27 §:n 1 momenttiin esitetään tehtäväksi informatiivinen lisäys siitä, että lainkohdassa tarkoitettulla viranomaisella olisi tarkastusoikeus muualle kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin, eli muualle kuin perustuslain 10 §:ssä suojatun kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin, tilanteessa, jossa on aihetta epäillä, että tämän eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain eläinten tunnistamis- ja rekisteröintisäädöksiä ei ole noudatettu.
- Lain 27 §:n 2 momenttia esitetään täydennettäväksi lainkohdassa säädetyn tarkastusoikeuden osalta siten, että jatkossa toimivaltainen viranomainen voisi kohdistaa tarkastuksen pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin eli perustuslain 10 §:ssä suojatun kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin myös silloin, kun on perusteltu syy epäillä lakia rikotun **tavalla, josta voi määrätä 36 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun**, jos teosta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle, eläinten hyvinvoinnille tai elintarviketurvallisuuudelle.
 - Esitetyn muutoksen katsotaan olevan tarpeen erityisesti eläinten rekisteröintivelvoitteen valvomiseksi

Esitettyjen pykälämuutosten tarkastelua

- Lain 35 §:n 1 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että jatkossa laissa toimivaltaisiksi viranomaisiksi määritellyistä tahoista ainoastaan Ruokavirasto, Aluehallintovirasto, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Tulli voisivat asettaa lain 32 ja 33 §:ssä tarkoitetun määräyksen, rajoituksen, kiellon tai muun hallinnollisen toimenpiteen tehosteeksi *uhkasakon tai teettämisuhan*. Toisin sanoen kunnaneläinlääkäriltä poistettaisiin oikeus asettaa em. Uhkasakko tai teettämisuhka. Tämän seurauksena lainkohtaan ehdotetaan tehtäväksi lisäys, jonka mukaan jatkossa Ruokavirasto voisi asettaa kunnaneläinlääkärin lain 32 ja 33 §:n mukaisesti tekemän päätöksen tehosteeksi lain 35 §:ssä tarkoitetun uhkasakon tai teettämisuhan, jos kunnaneläinlääkäri esittää tätä koskevan virka-apupyynnön.
 - Esitettyä muutosta voidaan perustella erityisesti tarkoituksenmukaisuussyillä

Ehdotetut pykälämuutokset

Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 8 §:n 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi seuraavasti:

- ”Toimija vastaa omistuksessaan tai hallinnassaan olevien eläinten merkitsemisestä fyysisellä tunnistimella ja ilmoittamisesta rekisteriin noudattaen mitä tässä laissa, eläinterveyssäännöstyössä ja niiden nojalla säädetään. Sellaisen eläimen vastaanottaminen, jota ei ole merkitty tai rekisteröity, kuten tässä laissa, eläinterveyssäännöstyössä, tai niiden nojalla on säädetty, on kiellettyä.”

Ehdotetut pykälämuutokset

- Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 36 §:n 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti (alleviivaus):
- ”Aluehallintovirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat määrätä vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksun sille, joka: 3) laiminlyö 8-15 §:ssä säädetyn merkitsemisvelvollisuuden tai rekisteriin ilmoittamisen;”
- Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 36 §:n 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 6 kohta seuraavasti:
- Aluehallinto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat määrätä vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksun sille, joka: ”6) joka lain 8 §:n 1 momentin vastaisesti vastaanottaa merkitsemättömän tai rekisteröimättömän eläimen.”

Ehdotetut pykälämuutokset

- Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 11 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti:
- ”Lisäksi sikaeläin merkitään aina ennen teuraskuljetukseen luovuttamista tatuoimalla lähtöpitopaikan merkintätunnus yhdele puolelle eläimen keskiselän tai kyljen alue~~ta~~elle keskilinjaan molemmille puolille (teurasmerkintä). Edellä sanotusta poiketen villisikojen ja villasikojen osalta teurasmerkinnäksi riittäisi korvamerkintä. Jos eläin luovutetaan teuraskuljetukseen suoraan syntymäpitopaikasta tai hyväksytyn tuotantoketjun pitopaikasta 9 kuukauden kuluessa syntymästä, riittävää kuitenkin on, että eläin merkitään yksinomaan teurasmerkinnällä. Ruokavirasto pitää luetteloja hyväksymistään tuotantoketjuista.”

Ehdotetut pykälämuutokset

- Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 26 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti:
- ” Ruokavirasto voi eläinterveyssäännösten 108 artiklan 5 kohdan c alakohdan mukaisesti nimetä toisen viranomaisen tai valtuuttaa toimielimen tai luonnollisen henkilön tunnistamaan eläimen ja myöntämään sille tunnistusasiakirjan. tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käytännön toteutusta varten, mukaan lukien tunnistusasiakirjojen antaminen ja asiakirjamallien laatiminen 110 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan mukaisesti.”

Ehdotetut pykälämuutokset

- Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 27 §:n 1 momenttia viranomaisen tarkastusoikeudesta esitetään muutettavaksi seuraavasti:
- ”Muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tarkastus, jos on aihetta epäillä, että tämän lain eläinten tunnistamis- ja rekisteröintisäädöksiä ei ole noudatettu. Virallisesta valvonnasta ja muista toimista säädetään valvonta-asetuksen 9-15 artiklassa. Mainittuja säädöksiä sovelletaan myös tämän lain nojalla annettujen lemmikkieläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamisen valvontaan.”

Ehdotetut pykälämuutokset

- Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 27 §:n 2 momenttia esitetään muutettavaksi seuraavasti:
- ”Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa tehdä vain toimivaltainen viranomainen. Tarkastus voidaan tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltu syy epäillä toimijan syyllistyneen **36 tai** 38 §:ssä tarkoitettuun tämän lain rikkomiseen, jos teosta voi aiheutua **vakavaa** vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai elintarviketurvallisuudelle.”

Ehdotetut pykälämuutokset

- Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 35 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti:
- ”Ruokavirasto, aluehallintovirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Tulli voi tehostaa 32 ja 33 §:ssä tarkoitettua määräystä, rajoitusta, kieltä tai muuta hallinnollista toimenpidettä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Lisäksi Ruokavirasto voi tehostaa kunnaneläinlääkärin antamaa 32 ja 33 §:ssä tarkoitettua määräystä, rajoitusta, kieltä tai muuta hallinnollista toimenpidettä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään laiminlyöjän kustannuksella, jos kunnaneläinlääkäri esittää tätä koskevan virka-apupyynnön.

Uhkasakosta ja teettämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).”.

KIITOS!

